

NDUMQDÜ NYE NWA-OKOROBIA BÜ ONYE AGHA

II Timoti 3: 14-17; 4:1-8; I Timoti 6:11,12.

IHE-ÒMÙMÙ 416

Nke Ndi-etiti

AMAOKWU IBU N'ISI: “Nēnwe anya-udo n'ihe nile” (II Timoti 4:5).

Cheta

Timoti enwewo oghere inqonyere Pol bù ezi onye-agha nke Obe. Timoti amutawo otutu ihe-omumụ nke ime mugo site n'aka Pol. O ritawo otutu uru site na amamihe nke Pol. Pol wee dua ya ọdụ ka ọ na-echeta ihe nile nke ọ mutaworo, na-emezu-kwa ha. Pol nyekwara Ndi Hibru otu ụdi ndumodụ ahụ mgbe ọ dere si “Ayi aghagh iñabiga nti ókè kari n'ihe anuru, ka aghara ibupu ayi n'ebe ha di ma elegh anya, dika miri nēbupu ubgo” (Ndi Hibru 2:1). Ọ bù otu ihe ịmata ihe edere na Baibul ma ọ bù kwa ihe qzq ime ihe OKWU Chineke na-akuzi. Nime akwukwo Ozi Jemes 1:22 ayi na-aguta: “Ghonu ndi nême okwu ahụ, unu abu-kwa-la ndi ahụ nānu nani, ndi nārafu onwe unu”

Òzùzù-Oma

Pol wee chetara Timoti maka ọzùzù ọma o nwere. Site na nwata ka akuziworo Timoti ihe di n'Akwukwo Nsø, nke bù nani Agba-Ochie na-oge ahụ. Nne ya bù Yunaisi na nne-ya-ochie bù Lois bù ndinyom juputara na okwukwe (II Timoti 1 :5). Timoti nwere ohere ịbu onye umu ndinyom abụa ndia zulitere, ndi kuzikwara ya Okwu Chineke ma bie-kwa ndu nke nlere-anyi dika ndi kwere-ekwe. Umụ aka adighị egosi mmasi oge nile maka ọnọdu ha nwere ịbü ndi azuputara na ezi-na-ulø ndi Kraist. Aga anaputa ha site na otutu ihe isu-ngongog na ọdịda ma ọburu na ha añaan nti nye ndumodụ nke di na Baibul. Solomom siri : ‘‘Nwam, nuru ịdø-aka-na-nti nke nna gi, arapu-kwa-la iwu nne gi. N’ihi na okpu amara ka ha gāburu isi-gi, ihe-inya-olu ka ha gāburu olu-gi (Ilu 1 :8,9). Dika Timoti mürü ihe banyere Akwukwo Nsø, o mere ya ka “omara ihe rue nzoputa,” O mutara uru ọ bara na mkpa ọdị-kwa ịbü onye azoputara. Ọ mutara otu esi enweta nzoputa. Ihe nile ọ mutara mere ya ka o kpeee ekpere wee nweta nzoputa. I mutara na ihe ọmumụ ụboghị-ukọ otu esi enweta nzoputa. I nwetawo nzoputa?

Onye Na-Enyere Pol Aka

Na mgbe ikpe-azu Timoti soro Pol jee njem nke ikwusa Ozi-oma (Olù Ndi ozi 16:1-3). Ọ mutara ihe banyere Ozi-oma mgbe ọ na-ege ntì na Nzisa ozi nke Pol. Ọ hukwara ihe atu nke ndu onye Kraist mgbe ọ na-ebinyere na eso-kwa Pol na njem nke nzisa Ozi-Qma. Oge ruru mgbe ezipurụ Timoti ka ọ ga zisaa ozi-oma ahụ. Pol kwuru okwu banyere Timoti dika “Onye ya na ya nalałukọ olu” (Ndi rom 16:21). Kwu-kwaa si, “dika nwa nēso nna-ya”. Timoti bükwaro Pol onye na edere ya akwukwo mgbe Pol na edegara Ndi Kɔrint na Ndi Hibru akwukwo ozi. Na-agbanyeghi ọzuzu na ohere ndia nile, Timoti chokwara ma nara kwa ndumodụ.

Okwu Ahụ Si N'Obi Chineke Püta

Otu ihe di mkpa nke Timoti ga-amata bù ezi okwu nke bù ihe nile edere na Akwukwo Nsø bù ihe si na-obi Chineke püta. Ayi onwe-ayi kwesi-kwara ịmata nke a . Obụ ezie na ejị pen nke madụ dee ihe nọ na Akwukwo Nsø, Chineke gwara ha ihe ha ga-edede. Otutu amataghị ihe ha dere n'uju ma ọbu Chineke duru ha. Nime II Pita 1:21 ayi na -agụ : ‘‘N’ihi na ọ digh amuma ọ bụla nke ejị ọchichị madụ bù mgbe ọ bụla : kama madụ sitere na Chineke kwu okwu, mgbe Mọ Nsø nême ka ha kwue’’ Ayi matara na Chineke nyere Moses Iwu, O wee kwue kwa Okwu site n’onụ ndi amuma. Otutu madụ kwere na akụkụ ụfodụ nke Baibul si na Chineke bịa, ma ihe ọ bụla edeworo n’akwukwo nsø bù ihe si n’obi Chineke puta : -- ya bù Baibul nile.

Ntughari Ọhụ

Ayi nọ n’Oge di oké egwu (II Timoti 3:1) mgbe umu madụ gbalisiworo-ike ideghari Baibul n’okwu ọhụ. Ufodụ nime ha abughi ndi kwere-ekwe, ihe ndeputa ha enweghi kwa ezi-okwu nke Baibul. Ha ga-echetere na okwu ha na akowaputa Akwukwo Nsø nke ọma mana ndi hụrụ okwu Chineke n’anya na-agụ ya site na Akwukwo Nsø nke Eze Jemes nke apụru itukwasị obi na edere ya site n’obi Chineke. Otu amaokwu a na-egosi na ndeputa nke Baibul bu Okwu si na obi Chineke püta’’. ‘‘Ihe ọ

bula edeworo n'akwukwø nsø bu ihe si n'obi Chineke püta” (II Timoti 3:16). Ma ọ bürü na aguta ihe di iche na ya, amaokwu ahụ bu okwu nke madụ na ndepüta ọhụ. Lee anya n'iru akwukwø Nsø gi ka ịhụ ma ọbukwa ndepüta nke Eze James ka ị na-agụ.

Ihe Dị Oké-ọnụ Ahia

Mgbe madụ na-amụ Baịbụl, ọ na-ahụ ọtụtụ ihe-ònùmụmụ bara uru. Baịbụl di iche site n'ebe akwukwø ọzø di. Akwukwø ụfodụ bu akwukwø iwu ; ụfodụ bu akwukwø okwu abụ (poem) ; ụfodụ bu akwukwø akụkọ, ụfodụ bu akwukwø ejị akuzi ihe ma Baịbụl bu ihe ndia nile ejikötara ọnụ, ma kari-kwa nke a. “Ọ ba-kwa-ra uru iji zi ihe” : Nime Baịbụl ayị na-agụ banyere nkuzi na okwukwe nke Jisós. Aga enweriri ozizi tutu madụ amara ihe ọ ga-ekwere na ya. Ọ na-akuzi iwu ụfodụ díka Chineke nyere ha. Ölee otú madụ ga-esi bürü ezi onye na-eso ụzø Onye-nwe-ayị ma ọbürü na ọ mataghi ozizi nke Baịbụl ?

Oba-kwa-ra uru “iji tu madụ nmehie ha n’anya, na iji me ka uche madụ guzozie”. Mgbe ụfodụ Chineke na-eweta amam-ikpe nke madụ n’obi ya mgbe ọ na-agụ Baịbụl. Ọ ga-echeta na ya emezughị ụfodụ ozizi nke Chineke ma-qbụ cheta na ụfodụ ihe ya onwe-ya na-eme dí njø. Ọ dí mma ime ka uche madụ guzozie, n’ihi na ọbụ na ndumodụ ka madụ si amata otú omume ya si dí oké njø. Ölee otú madụ ga-esi bie ndụ dí mma ma-qbürü na atughị ya nmehie-ya n’anya? Nanị mgbe madụ mere ihe ọ mutara na Baịbụl ka uche ya ga eguzozi. Ayị na-agụ na ndụ Onye Kraist na-eto eto. (Gua II Pita 1: 5-9). Onye-nwe-ayị na-enye ndi Ọ hụrụ na-anya ahụhụ (Ndi Hibru 12:6). Ka ha wee miara Ya mkpürü karị (Jon 15:2). Kedụ ka madụ ga-esi ga n’iru wee nweta amara na mkpürü nke Onye Kraist ma ọbürü na ọ hughị onwe-ya díka onye na-enweghi ha?. “Ọ ba-kwa-ra uru iji zupụta nzupụta nke di n’ezí omume”. Ihe ònùmụmụ na nkowá maka ezi omume, mkpa ha di, na otú esi ebi ndụ ka edepütara nime Baịbụl. Mgbe madụ chọrọ ịmụta ihe ọhụ ọ ghaghị isoro ntuzi aka-ya nile. Mgbe nwa-okoro-nta chọrọ ijikötà ugbo elu ejị egwuri egwu ọnụ, ọ ga-agụ usoro na nkowá nile ọ ga ejị mee ya. Mgbe nwa-agboghị na-amụ otú esi èsi ihe oriri ọ ga amụta ụzø di iche ihe ọ ga esi sie ihe oriri a na akwukwø ma-qbụ site na ntuzi aka nke onye ọzø. Mgbe ọ na-amụ ihe banyere ịdụ akwa ọ ga elegide anya na usoro enyere na akwukwø ịdụ akwa ma-qbụ soro ntuzi aka nne-ya ma-qbụ nke onye nkuzi-ya. Kedu otú madụ ọ bụla ga esí bürü Onye Kraist ma-qbürü na akuzirighị ya ụzø ezi-omume? Pol gwara Timoti na ihe ndia nile di na Baịbụl ikuziri madụ ụzø ọ ga esi bürü ihe Chineke chọrọ ka o bürü ka o wee nwee ike ịlụ ọlụ qoma. N’okwu Chukwu ekwuru n’elu ugwu Jisós kuziri sị: “Ka ihè-unu nēnwu n’iru madụ, ka ha we hụ ọlụ qoma nile unu, we to Nna-unu nke bi n’elu-igwe” (Matiu 5:16).

Ọlụ Ahụ

Pol gwasịri Timoti ike ka ọ na-ekwusa Okwu Chineke ahụ. Ihe okwu Pol pütara bụ na ọ bughị nanị na okwu ọnụ ka Timoti ga-esi zisa Ozi-qoma kama ọ bụ kwa site na ndụ ọ na-ebi. Madụ pürü ikwusa Ozi-qoma site n’ibi ndụ nke bụ ihe nlere-anya. Onye-Kraist pürü ịdị ndụ nime mụq mgbe nile mụrụ kwa anya inyere ndi ọzø aka site n’igupụta Baịbụl na igba-ama nke ndụ ọhụ nime Kraist oge ọ bụla ohere pütara ime nke a.

Ntị Na-akọ Ọkọ

Oge na-abịa, ma-qbürü na oge ahụ abiabeghi ubgu a, mgbe ụmụ madụ na-agaghị ege ntị nye okwu nke Baịbụl. Ụfodụ ndi ozi na-ezisa ozi-qoma banyere ihe ndi ọzø ma ha arapụ Baịbụl. Ụfodụ ekwuwo na ha agaghị ekwupụta Ozi-Qoma na izu oke-ya, n’ihi na ndè madụ chọrọ ịnụ nanị ihe na-atọ ụto nye ntị-ha, ma ihe ndi ahụ apughị inyere mkpürü-obi aka. Ụfodụ madụ na arapụ ezi-okwu nke Baịbụl wee na aña ntị na akụkọ na nchepụta nke madụ. Ma gi onwe-gi lezie anya! “Gi onwe-gi, nēnwé anya-udo n’ihe nile” Pol gwara Timoti ka ọ gbanari ihe ndi ahụ na-abughị díka ụzø Chineke si dí ma ka “ona agbaso” ihe nile nke Chineke, nke ga-eweta mkpürü nke mụq nsø (Ndi Galetia 5:22,23).

Onye Agha-ochie

Ọ díbeghi anya mgbe ayị mụrụ banyere ndi agha nke Kraist. Pol bụ onye matara na agha nke ezi-omume megide ajọ omume di nke ana-agaghị ịlụ. O kwuru sị, “Nägbasi ngba qoma nke okwukwe ike”. Lee otú okwu Pol ndia ga-ewuliwori mụq Timoti, díka ha na-ewuli mụq ayị taa! Ọ

pụ-kwara iku sị, ka ọ na-alụ agha site n'okwukwe. Lee otú o si di mma na ngwusi nke ndụ madụ iku sị, “Agbasiwom ọsọ ahụ!. Ejesiwom njem ahụ nke Chineke rọpütara nyem” Edebesiwom okwukwe ahụ nke apụrụ ikpọ ezi mgba ahụ!

Nkwughachi Ugwo Olu

N'ihi ikwesi ntukwasị obi nke Pöl, o nwere olile-anya inata okpu-eze. Ayị na-agụ banyere okpu-eze aga-enye ndi Chineke; “okpu-eze nke ezi omume”, “okpu-eze ahụ bụ ndụ” (Jemes 1:12), na okpu-eze nke ebube ahụ (I Pita 5:4); nke ayị na-agaghị inweta. Aga enye Pöl okpu-eze ma okpu-eze diri onye ọ bụla nke na-ebi ndụ ịsopụrụ Jisos ma “hukwa ngosi Ya n'anaya”. Ọtụtụ madụ na-alụ ọlụ inata ugwo ọlụ n'elu ụwa ma ihe di iche di na ugwo ọlụ nke Onye-nwe-ayị ga-enye, ugwo ọlụ nke ga-anogide rue ndụ ebighi-ebi, nke ana-agaghị anata site na inye ego iri-ngo, nke na-apughị kwa ire ure. Okwu Pöl ndi a na-ewuli mụq madụ elu inogidesi-ike rue ọgwugwụ na igwa ndi ozọ banyere Jisọs ka ha wee kwadobe maka ụboghị ahụ dị egwu mgbe Jisọs ga-abia. Nime Akwukwọ Mkpughe 3:11 ayị na-agụ: “Anamibia ọsosọ : jidesie ihe inwere ike, ka onye ọ bụla ghara inara okpu-eze-gi.”

AJUJU

1. Ọlee otú Timọti si nụ banyere okwu Chineke?
2. Ọnye kuziri ya ihe o kwesiri ime díka onye-uko-Chukwu?
3. Kọwa amaokwu a: “Ihe ọ bụla edeworo n'akwukwọ nsọ bụ ihe si n'obi Chineke pụta”.
4. Kedu urú ịmụ ihe ọmụmụ nke Baịbụl bara?
5. Gịnị bụ mkpụrụ nke Mụq Nsọ (Ndi Galetia 5:22,23)
6. Kedu otú esi tụnyere Pöl díka onye-agha?
7. Gịnị bụ ụdi ugwo ọlụ nke o nwere olile-anya inata?
8. Ọlee ndi ozọ ndi pụrụ inata ugwo ọlụ site n'aka Onye-nwe- ayị?